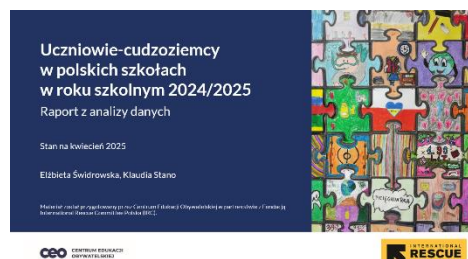

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI I REKOMENDACJE

Polski system stał się różnorodny narodowościowo i kulturowo.

Cudzoziemcy stanowią już 5,3% osób w polskim systemie edukacji. To 353 tys. osób, w tym 237 tys. w szkołach, 62,6 tys. w przedszkolach i 53,4 tys. w szkołach dla dorosłych. To osoby za 148 państw świata. W szkołach dla dzieci i młodzieży uczy się 237 tys. uczniów cudzoziemskich (to 4,8% wszystkich uczniów), 203 tys. z nich pochodzi z Ukrainy. Uczniowie cudzoziemscy obecni są w 67% wszystkich szkół, czyli ok. 14,1 tys. placówek (w tym w 89% techników w całej Polsce i w 95% szkół we Wrocławiu).

Większość polskich uczniów doświadcza w szkole różnorodności kulturowej i narodowościowej.

Ponad 4 miliony polskich uczniów może mieć codzienny kontakt z różnorodnością – uczą się w szkołach, do których uczęszczają również uczniowie-cudzoziemcy.

W co 3. klasie w Polsce uczą się uczniowie z Ukrainy (to 88,8 tys. oddziałów).

Niespójność danych nie pozwala jednoznacznie potwierdzić, jak efektywnie wprowadzono obowiązek szkolny, wydaje się jednak, że był to ruch skuteczny.

Wprowadzenie obowiązku szkolnego dla uczniów-uchodźców z Ukrainy spowodowało wzrost liczby uczniów w szkołach o ok. 14 tys. uczniów. Najpierw liczba ta wzrosła o 18,1 tys. a potem spadła o 3,7 tys.

Zbieżność danych ZUS i SIO czyni prawdopodobnym, że:

- w Polsce żyje obecnie około 150 tys. dzieci-uchodźców z Ukrainy w wieku szkolnym;
- prawie wszystkie dzieci z tej grupy mieszkające w kraju realizują obowiązek szkolny;
- prawie wszystkie dzieci, na które wypłacane jest świadczenie 800+, chodzą do polskich szkół.

Nie da się jednak jednoznacznie potwierdzić tych faktów, ponieważ dane z baz SIO, ZUS i PESEL nie zostały porównane.

Najważniejszym powodem do niepokoju jest wypadanie z systemu edukacji starszych uczniów.

Liczba uczniów-uchodźców z Ukrainy w szkołach ponadpodstawowych wzrosła rok do roku, ale dane pokazują, że wielu uczniów nie kontynuuje nauki – zwłaszcza między III a IV klasą liceum oraz po I klasie technikum i szkoły branżowej. Z systemu znika nawet ok. 35% rocznika. Nie wiemy, co dzieje się z tymi osobami.

Ważnymi wyzwaniem dla integracji pozostają także ograniczony zakres korzystania z lekcji j. polskiego jako drugiego oraz funkcjonowanie klas cudzoziemskich.

Choć znajomość j. polskiego jest warunkiem sukcesu w polskim systemie edukacji, z dodatkowych lekcji j. polskiego korzysta tylko 36% cudzoziemców (wśród uczniów-uchodźców z Ukrainy to 48%).

W polskich szkołach funkcjonuje ponad 500 oddziałów, które nie są oddziałami przygotowawczymi, a uczą się w nich tylko uczniowie z Ukrainy.

NAJWAŻNIEJSZE REKOMENDACJE

1. **Integracja edukacyjna wśród priorytetów polityki edukacyjnej.** Wsparcie integracji edukacyjnej służy wszystkim uczennicom i uczniom polskich szkół. Jej przebieg będzie wpływał na wyniki edukacyjne i dobrostan wszystkich członków społeczności szkolnych. To z kolei wymaga priorytetowego traktowania integracji edukacyjnej w polityce edukacyjnej państwa.
2. **Porównanie danych z baz SIO, PESEL, ZUS.** Porównanie danych zgromadzonych w rejestrach SIO, PESEL i ZUS jest konieczne dla weryfikacji, czy wszystkie dzieci w Polsce realizują swoje prawo do edukacji i obowiązek szkolny oraz dla oceny skuteczności innych rozwiązań w zakresie polityki migracyjnej
3. **Obowiązkowość nauki j. polskiego jako drugiego.** Kluczowe znaczenie znajomości j. polskiego dla sukcesu edukacyjnego uczniów oraz ograniczony zakres korzystania z tych lekcji uzasadnia wprowadzenie obowiązkowości udziału w tych zajęciach dla osób, które nie posługują się nim w wystarczającym stopniu oraz podjęcie działań mających na celu profesjonalizację jego nauczania.
4. **Pogłębiona analiza sytuacji uczniów szkół ponadpodstawowych wypadających z systemu.** Pogłębionej analizy wymaga sytuacja starszych uczniów, którzy pojawiają się w systemie edukacji, ale przerywają naukę przed ukończeniem szkoły lub przed ukończeniem 18 roku życia.